

Roman

ilustrovan družinski tednik izhaja v četrtek

III. leto

V Ljubljani, 26. februarja 1931

Štev. 9

Takrat, na pepelnico...

Veste, kaj je najbolj neprijetno in obenem najbolj smešno?

Če greste z mlado gospodično, vanjo in vase zaverovani, po cesti, pa vam pride naproti druga gospodična, ki ste bili z njo nekoč, recimo, dobro znani. Od daleč jo vidite in ne veste, kaj bi storili. Ali naj jo pozdravite in se zamerite svoji spremljevalki, ali naj je ne pozdravite in se zamerite njej? Saj veste — z zamero je križ, in človek nikdar ne ve, kaj še lahko pride.

Tako nekako se mi je zgodilo zadnjič. Samo s to razliko, da sva bila oba s priveskom. Prav za prav ni bilo zadnjič. Že lani, in nisimo se srečali na cesti, ampak v kavarni. S svojim dekletom sem bil. Sedel sem za mizo zraven nje in ji obračal liste v ilustrovanih časopisih. Tedaj pa je prišla ona v kavarno. In za njo gospod. Prav imeniten je bil ta gospod. Krasno plešo je imel in pet, šest las na njej. In teh pet, šest las si je naravnost umetniško razčesal po glavi. Kar prestrašil sem se misli, kako dolgo je moral sedeti pred ogledalom in naravnovati teh pet, šest las, da je mogel plešo tako geometrično razdeliti.

In še nekaj neumnega mi je takrat prišlo na misel. Morda zato, ker sem sedel z dekletom. Takrat ima človek najbolj neumne misli. Kar nekaj me je prijelo in mi reklo: tale mož — tudi znotraj ima plešo in s petimi, šestimi lasmi pokrito. In ko sem pogledal v obraz dekleta, s katerim sem nekoč prav tako sedel v kavarni in obračal ilustrovane liste, se mi je zazdelo, da gledam lutko pred seboj. Še celo vrvice sem videl, ki dajejo njenim udom življenje. Pod strop so šle in od tam v gospodovo roko. In ta roka je bobnala po mizi, bobnala...

Takrat me je moje dekle začudeno pogledalo. „Kam si se zatelebal? Tak obračaj vendar liste!“ In zazdelo se mi je, da sem takrat tudi jaz postal lutka...

*

Se nekaj bi vam rad rekel. Tako za tolažbo gospodičnam. Ne vem, kako so že Grki imenovali boga moške moči in lepote. Mislim, da je bil Adonis. Takega Adonisa sem zadnjič srečal prav tam v kavarni, ko sem sedel z dekletom —

Kako vam Dorothy Jordan bolj ugaja, v filmu ali takole? (Foto MGM)

a drugim. Prišel je, debelo palico je imel v roki in opletal z njo. Kar čudil sem se mu. Sama ramena in prsa so ga bila.

Potem je stopil k sosednji mizi, natakar mu je slekel plašč in tedaj — o groza — je bilo Adonisa pol manj. Prsa in ramena so se zožila in palica, ki jo je še zmerom držal v roki, se mi je zdela neskončno neumno debela. In nekaj še bolj

neumnega mi je prišlo na misel. Pomislil sem, koliko Adonisa bi še ostalo, če bi slekel obleko in stopil predme s svojo debelo palico — gol.

Nekaj me je premotilo, da sem to povedal dekletu, seveda čisto tiho. Zavihala je noske in rekla — da sem packa.

To istorijo sem napisal na pepelnico sredo zjutraj. B. S. R.

Zdravstveno stanje Nj. Vel. kraljice Marije, ki je prošli teden lahno obolela, se je že znatno zboljšalo in bo v nekaj dneh lahko vstala.

Zagrebska društva so sklicala v petek pred gledališčem protestno zborovanje proti terorističnim akcijam zoper našo državo.

V trgovinskih pogajanjih med Češkoslovaško in Jugoslavijo je v načelu dosežen sporazum.

Konec prošlega tedna so bile v Bohinju velike mednarodne smučarske tekme. Najboljše rezultate so dosegli Švedi in Čehi.

V Beogradu se je ustanovilo društvo za izdelavo jugoslovanskih zvočnih filmov.

Zverinskega morilca mengerskega nadžupnika Kušarja so 18. t. m. prišli v osebi devetnajstletnega Ivana Laknerja, ki je umor hladnokrvno priznal.

*

Veliki filmski igralec Chaplin je prispel v četrtek v London, kjer so ga množice pozdravile z velikanskim navdušenjem. Umetnik je prišel v London, kjer je preživel mlađa leta, zato da prisostvuje krstni predstavi svojega najnovejšega filma „Luči velemesta“. Chaplina je sprejel med drugimi tudi ministrski predsednik McDonald.

Dva bivša albanska oficirja sta prefekli petek streljala na Dunaju na albanskega kralja Zoga. Zabela pa nista njega, nego njegovega adjutanta, ki je s svojim življenjem rešil kralja, in ministra dvora, ki pa ni dobil nevarnih ran.

Največji tovarnar čevljev na svetu Čehoslovak Baťa zagovarja ukinitve vseh carin, češ da samo zavirajo produkcijo in pospešujejo brezposelnost.

Češkoslovaško-jugoslovanska li-ga v Pragi je v četrtek priredila našemu poslaniku v Pragi dr. Kramerju pozdravni večer.

Na londonskem katoliškem pokopališču so imeli te dni čuden pogreb. Pokopali so delavskega poslanca Smitha, ki je bil po poklicu šofer. Za njegovim pogrebom je vozilo v strnjeni vrsti več ko dva tisoč avtomobilov-taksijev.

Iz Kitajske se je vrnil znameniti švedski raziskovalec Sven Hedin, ki je tjakaj odpotoval pred štirimi leti v znanstvene svrhe.

Husejna, na smrt obsojenega zarnika iz Menemena v Turčiji, ki je zadnjič pobegnil izpod vislice, so spet zajeli in obesili. Vislice so mu postavili na istem kraju, kakor pred tremi tedni, ko je pobegnil.

Na španskem je admiral Aznar sestavil vlado iz voditeljev monarhističnih strank.

V Franciji grozi splošna rudarska stavka.

Otrok

Napisal Guy de Maupassant

Čeprav je Jacques Bourdillère dolgo časa prisegal, da se nikdar ne poroči, se je vendar premislil. To se je nenadoma zgodilo poleti v morskem kopališču.

Ko je neko jutro ležal na pesku in gledal ženske, ki so prihajale iz vode, se je zadela obenj drobna nožica. Pogledal je gor in osupnil. Sicer je videl samo gležnje in skrbno zapet kopalni plašč, toda bilo je dovolj, da je takoj zagorel zanjo: zamikale so ga njena dražestnost in njena sveža lica in ustnice.

Predstavili so ga njeni rodbini in preden se je dobro zavedel, se je v dekle zaljubil. Kadar je poslej videl Berto Lannis le od daleč, je zardel do ušes. Pri njej je onemel, nič ni mogel reči, niti misliti ne in v srcu ga je zbadalo. Ali je bila to ljubezen?

Nič ni vedel, nič ni razumel, toda odločil se je na vsak način, da naredi iz tega dekleta svojo ženo.

Starši so se dolgo upirali, ker ni bil ravno na dobrem glasu. Pravili so, da ima ljubico. In pa, da ljubi bolj ali manj vse ženske, ki so v dosegu njegovih ustnic.

Zato se je odločil, da prekine vsako razmerje s svojo prejšnjo ljubico. Njegov prijatelj je uredil zadevo z odpravnino in ji zagotovil brezskrbno življenje.

Jacques je plačal, toda o njej ni hotel ničesar več čuti, niti njenega imena ne. Pisala mu je pisma, a jih ni odprl. Vsak teden je zagledal na svoji mizi neokretno pisavo zapuščence: in vsak teden ga je obhajala večja jeza in uničeval je pisma, ne da bi jih bil odprl, ne da bi jih bil prebral, niti vrste, saj je dobro vedel, da so v njih sami očitki in prošnje.

Ker dekletovi starši niso verjeli, da se je že zadosti poboljšal, je moral čakati vso

zimo in šele pomladi so uslišali njegovo prošnjo.

Prišla je svatbena noč. Plešali so v velikem salonu. Umaknila sta se v mali japonski hudoar, ki ga je to noč razsvetljevala drobna barvasta svetiljka, viseča izpod stropa kakor ogromno jajce. Okno je bilo priprto in časih je potegnil od zunaj svež vetrič in jima pobožal lice, zakaj večer je bil pokojen in mil, poln pomladanskih vonjav.

Ničesar si nista rekla; držala sta se za roke in si jih stiskala. Ona je bila nekam zmedena, kako ne — toda smehljala se je, ganjena je bila, časih je skoraj zajokala, časih zavriskala od veselja, kakor da se je ves svet izpremenil zaradi tega, kar se godi z njo, nemirna je bila, ne da bi vedela zakaj, in njeno telo, njeno dušo je prešinjala neka nedopovedljiva in prijetna utrujenost.

On pa je samo gledal in se ji smehljaj. Govoriti je hotel, a ni našel besed, in je zato vso svojo nežnost in ljubezen izrazil v stisku svoje roke. Časih je šepnil: „Berta!“ in vselej je dvignila oči k njemu in njen pogled je bil sladak in nežen; za trenutek sta se gledala, potem so se njegove oči zaprle in pobesile.

Nenadoma pa so se odprla vrata, v sobo je stopil sluga in prinesel na krožniku nujno pismo, ki ga je pravkar prinesel postrežček. Jacquesa sta nenadoma obšla čuden strah in tesnoba, ki si ju ni umel razlagati.

Dolgo je gledal pismo. Pisava mu je bila neznanca. Ni se ga upal odpreti, in obšla ga je želja, da bi ga vtaknil v žep in rekel: „Jutri ga preberem. Jutri bom že daleč!“ Toda v kotu je videl dve besedi: „Zelo nujno“, in to ga je prestrašilo. „Dovoli,“ je rekel ženi, raztrgal ovitek in

bral. Bral je in bledele, dvignil je glavo in zajeceljal: „Draga, mojemu najboljšemu prijatelju se je pripetila nesreča. Takoj moram k njemu, ker gre za njegovo življenje. Saj mi dovoliš, da odidem za nekaj minut? Takoj se vrnem.“

Nekaj jo je zgrabilo. Komaj da je rekla: „Le pojdi!“ Ni se ga upala vprašati, kaj je. In on je šel. Ostala je sama in poslušala godbo iz sosednje sobe.

On pa je odhitel po stopnicah. Ko je stopil na ulico, se je ustavil in še enkrat preletel pod cestno svetiljko pismo, ki ga je dobil. In v njem je čital:

„Vaša nekdanja ljubica je pravkar rodila otroka. Pravi, da je vaš. Umrla bo, in njena edina želja je, da bi vas še enkrat videla. Rotim vas, da mi sporočite, ali pridete. Nesrečna je in usmiljenja vredna. — Dr. Bonnard.“

Ko je stopil v sobo umirajoče, je bila že v zadnjih zdihljajih. Izprva ga ni niti spoznala. Zdravnik in dva strežnika so ji stregli. Dve sveči sta brleli na mizi, za posteljo pa je ležal v zibelki otrok in vekal. Krvavela je, na smrt ranjena, umorjena po tem porodu. Zadnji trenutki njenega življenja so tekli in navzlic zdravnikovi negi krvavenje ni prenehalo in smrt se je bližala vse bolj in bolj.

Spoznala je Jacquesa in hotela dvigniti roko. Ni mogla, preslaba je bila, in njena blede lica so se pokrila s solzami.

Pokleknil je na kolena pred posteljo, jo prijel za roko in jo krčevito poljubljal. Nato se je počasi približal belemu obrazu, ki je zadrhtel, ko se ga je dotaknil. Eden izmed strežnikov je stal zraven postelje s svečo v roki, ki ji ma je svetila v obraz. Zdravnik ju je opazoval iz kota.

Tedaj je rekla z glasom, ki je bil daleč, daleč: „Umrla bom, dragi! Obljubi mi, da ostaneš do konca pri meni! Oh! Ne zapusti me v poslednjem trenutku!“

Poljubil jo je na čelo, na lase in zajeceljal. „Ne boj se,“ je šepnil, „saj ostanem!“

Nekaj časa ni mogla več govoriti, tako je bila slaba. Nato pa je dejala: „Tvoj je ta otrok, pred Bogom ti prisežem, pred svojo dušo, preden umrem. Samo tebe sem ljubila... Obljubi mi, da ga ne zapustiš.“ Hotela je vzeti v roke drobno telesce, še čisto krvavo, pa ni mogla več.

Nekaj ga je davilo. Vest in bolelost sta se jela oglašati v njem: „Prisežem ti, da bom skrbel zanj in da ga bom ljubil. Nikdar ga ne dam od sebe.“ Takrat ga je poskusila poljubiti, a je bila preslaba. Samo njene ustnice so se videle, kako so se hotele približati njegovim, pa jim ni bilo dano. Sklonil se je k njej, in jo poljubil.

Pomirila se je malce in šepnila: „Prinesi ga sem, da vidim, ali ga res ljubiš.“

Vzel je otroka. Nežno ga je položil na posteljo med njo in sebe in malo bitje je utihnilo. Čisto tiho je rekla: „Ostani!“ in ostal je. Ostal je in držal v svoji roki to roko, ki je drhtela v mrzlici umiranj, kakor je držal malo prej drugo roko, ki je drhtela v mrzlici ljubezni. Časih je pogledal na uro, mimogrede, skrivaj je sledil kazalcu, ki je šel mimo polnoči, mimo ene, mimo dveh.

Zdravnik je šel; strežnika, ki sta prej hodila tihih korakov po sobi, sta zdaj dremala na stolih. Otrok je spal in tudi mati je zaprla oči.

Nenadoma, takrat ko je kalno jutro že pogledavalo skozi zastore, pa je iztegnila roke s tako nenadnim in krčevitim sunkom, da bi bila skoraj vrgla otroka na tla. Iz grla ji je udarilo hropenje, nato pa je omahnila... Bila je mrtva.

Strežnika, ki sta prihitela, sta se prekrizala: „Končano je.“

Še poslednjič je pogledal ženo, ki jo je ljubil, nato pa se je ozrl na uro, ki je kazala

štiri. Pustil je površnik in zbežal v črni obleki z otrokom na rokahi.

Ko jo je bil pustil samo, je mlada žena čakala v malem japonskem budoarju. Ker pa ga le ni bilo, se je vrnila v salon, na zunaj sicer mirna, toda mučile so jo črne slutnje.

Minula je ura. Takrat je šele povedala, da je prišlo pismo in kako se je Jacques prestrašil, ko ga je prečital.

Še zmeraj so čakali. Povabljeni so odšli, samo najbližji sorodniki so ostali. Opolnoči je nevesta legla vsa v solzah. Mati je sedla z dvema tetama k postelji in poslušala njen jok, njeno obupno in nemo vzdihovanje... Oče je šel na policijo, da poizve, kaj se je zgodilo.

Ob petih so začuli na hodniku glasove; odprla so se vrata in se tiho zaprla; nato se je nenadoma oglasil jok — otroški jok!

Ženske, ki so bile v sobi, so planile pokonci; Berta, ki je bila ogrnjena v samo nočno haljo, je bila prva pri vratih.

Sredi sobe je stal Jacques, bledele, drhteč, z otrokom na rokahi. Ženske so ga prestrašeno gledale — samo Berta je ostala mirna; neka bojazen ji je stiskala srce, skočila je k njemu in vzkliknila: „Povej, kaj se je zgodilo, povej!“

S presekanim glasom je rekel: „Ta otrok... je moj... in njegova mati je pravkar umrla...“ In stisnil je malo vreseče bitje k sebi, v svoje nerodne roke.

Berta pa ni rekla besede. Prijela je otroka, ga objela in privila k sebi; nato je dvignila oči, ki so bile polne solz, k možu in mu dejala: „Mati je mrtva, praviš?“

„Da, pravkar je umrla,“ je odgovoril. „V rokah mi je umrla. Od poletja je nisem videl. Prav nič nisem vedel in šele zdravnik me je obvestil...“

Tedaj je šepnila Berta: „Kaj ne, ta otrok bo najin? Midva ga bova odgojila, kaj ne, dragi?“

JULES MARY

BREZ VESTI

Drugi del
OČETOV GREH

Ta roman je začel izhajati v 40. številki lanskega letnika „Romana“. Današnje nadaljevanje je dva in dvajseto. Novi naročniki naj zahtevajo še prejšnja.

„Oprostite gospod, da vas tako pozno motimo.“ se je opravičil Emil Sénéchal. „Kakor ste prav napovedali, nas gospa Xavierjeva danes popoldne ni hotela sprejeti. Toda mi, gospod Levigier, moramo izpolniti dve dolžnosti. Moj brat Andrej se mora odzvati klicu umirajoče, ki mu je pred petnajstimi leti rešila življenje: dala mu je svojo kri. In potem bi, hoteli od te nesrečnice, ki se ji je omračil um, zvedeti neke stvari, ki ne zanimajo samo nas, nego tudi sodišče.“

„Sodišče!“ se je vznemiril Levigier. „Ne razumem vas, gospodje! Kaj naj ima tu souisce?“

Odgovoril mu je neznanec, ki se je navzlic svojemu orientalskemu prizvoku dobro izražal francoski.

„Jaz sem prijatelj teh dveh gospodov, od katerih je eden, namreč gospod Emil Sénéchal, moj svak. Oba sta člana rodbine, ki sta jo dva zločinca hotela spraviti s sveta, hoteč se tako polastiti večmilijonskega imetja. Na srečo sem njune naklepe preprečil. Eden izmed njiju se je potem usmrtil, drugega smo predali sodišču, pa je pobegnul. Mislili so sicer, da se je obesil v Fontainebleaujskem gozdu, toda po moji sodbi je obešenca pravi zločinec podtaknil. Vi-

dite, to bi zdaj hotel nedvomno dognati.“

Levigier od osuplosti izprva ni prišel do besede.

„Ne... ne razumem! Kaj se to mene tiče?“

„Prišli smo vas prosit, da nam za nocoj prepustite tole okno. Saj ste rekli, da pride nesrečna blaznica vsako noč k oknu in vas prosi, da sporočite Andreju njeno poslanstvo. Ne bi vas prosil tega, gospod,“ je dodal Murad, videč, da jim Levigier nič prav ne zaupa. „če vam ne bi na obrazu bral, da ste pravico-ljuben človek.“

Te besede so Levigiera razorožile.

„Dobro.“ je odgovoril. „Ura je enajst, zato vam ne bo treba dolgo čakati. Utrnil bom luč.“

Trenutek nato so bili štirje možje v popolni temi...

Strašno počasi so lezle minute. Naposled je ura odbila dvanajst.

Takrat se je nasproti odprlo okno in v njem se je pokazala ženska postava.

„Gospod!“ se je začul slaboten, proseč glas.

„Da, jaz sem!“ je odgovoril Levigier in vztrepetal. „Izpolnil sem vaše naročilo. Andrej živi.“

„Kje je?“ je še tiše nadaljeval glas.

„Prišel je, pa mu vaša svakinja ni hotela odpreti.“

„O.“ se je začulo ihtenje. „o, potem bom pa morala umreti, ne da bi ga še poslednjič videla, ne da bi se poslovila od njega in ga prosila

odpuščanja, ker sem mu uničila življenje — o!“

Levigiera je mrzlo izpreletelo. Ni imel poguma dalje govoriti z blaznico — vstal je in se umaknil Andreju.

„Lidija,“ je mehko začel Andrej. „Jaz sem — ali me poznate? Nič vam nimam odpustiti... umrite v miru... o, kako sem vas ljubil!“

„Hvala... hvala ti!“ je olajšano vzkliknil glas. „Zdaj lahko umrem! Bog te je obvaroval — rešil te je pred bodalom človeka, ki je mene poglaval v zločin!“

Emil in Murad sta stopila še bliže k oknu in željno prisluškovala.

„Že dolgo je mrtev!“ je rekel Andrej.

„Laž! Laž!“ je takrat Lidija nenadoma povzdignila glas. „Varuj se njegovega bodala!“

Tisti mah je njeno sobo poplavela luč. Gospo Xavierjevo je bil privabil Lidijin krik.

Blaznica se je krčevito oklepala okenskega križa. Ni hotela iti, ni slušala na prigovarjanje svakinje: hotela je ostati, da vidi Andreja, in njene prodirljive oči so žarele kakor dva oglja v noč. In tedaj je še enkrat zbrala vse svoje moči in zavpila:

„Andrej! Andrej! Varuj se Roquina! Roquin je Forges!“

Potem se je nenadoma okno zaprlo in trenutek nato je izginila tudi luč.

*

Levigier je spet privil elektriko. V žarkem soju žarnice so bili obrazi štirih mož pošastni kakor strahovi. Levigier se je prvi osvestil.

„Nu, ali ste zvedeli, kar ste hoteli?“

„Da,“ je zmagoslavno odgovoril Murad. „Upam, da boste že čez nekaj dni čuli zanimive stvari.“

S temi besedami je pomignil bratoma Sénéchaloma in vsi trije so se poslovili od Levigiera.

Dvajseto poglavje

SODBA

Drugi dan ob enajstih se je osem ljudi zbralo v veliki dvorani Sénéchalove palače v Rimski ulici. Bili so sami svedoki Roquinovih zločinov — manjkal je edino stari Bertara, ki je umrl pred petimi leti. Prisotni so bili razen Émila in Andreja še Murad, Valentin in Alice, njegova žena, Chilpéric, ki so mu leta že zaznamovala obraz, Trompélet in Trutat. Sestanek je sklical Murad, ki je napovedal za danes velik dogodek.

Nekdanja markiza Alice ni še nič izgubila svoje nekdanje lepote. Ali je bila sreča tisto, kar so razodevale vedre črte njenega obraza? Ne vemo; gotovo je le to, da je bila ljubezen med njo in Valentinom še prav tako velika in neskaljena kakor prve dni njunega zakona.

Ko so bili vsi zbrani, je Murad povzel besedo.

„Roquin še živi!“ je rekel mrzlo. „Emil, Andrej in jaz smo se prošlo noč o tem pričali.“

Vest je med navzoče udarila kakor blisk.

„In Bontemps?“ se je prvi zavedel Chilpéric. „Ali je vendar že napočil čas, da maščujem smrt nesrečnega Siméona?“

„Tudi Bontemps živi.“ je mrzlo nadaljeval Murad. „Živi pri Roquinu — pri Forgesu, kakor se zločinec zdaj imenuje. In pod tem novim imenom se mu je uspelo visoko popeti: postal je senator, nabral si je denarja in si pridobil velik ugled. Ker je hotel zbrisati sledove svojega prejšnjega življenja, nas je pustil pri miru — toda ali naj se zato obotavljamo in ga ne predamo pravici? Obračam se na vas vse, njegove nekdanje žrtve in vas vprašam: Kaj storimo z Roquinom, sedanjim senatorjem Forgesom?“

Nihče mu ni odgovoril. Mrtaška tišina je vladala v sobi.

„Kakor vidim.“ je spet povzel Murad. „neradi načenjate stvar, ki ste se trudili, da bi jo pozabili. Toda navzlic temu vam povem: Roquin bo še danes umrl! In prav tako njegov pajdaš Bontemps!“

Nihče izmed navzočih se ni upal oporekati, taka nezlomljiva volja je gorela iz Turkovih oči.

„V nekaj trenutkih mora biti Forges tu.“ je mirno nadaljeval Murad. „Poslal sem mu pismo in mu sporočil pod privzetim imenom ‚grof Morland‘, da sem danes povabil njegovega sina Gastona k sebi, češ da kupim nekaj njegovih slik. Toda mlademu slikarju je pri meni nenadoma slabo postalo — sem mu pisal — in da se bojim zanj. Ker ljubi Forges med vsemi na svetu najbolj svojega edinca, sem prepričan, da ne bo niti trenutek pomišljal in da bo —“

Ostro in presunljivo je takrat zapel zvonec. Murad ni utegnil dogovoriti. Vrata so se odprla in v sobo je planil — Forges!

Toda kakšen je bil! Lasje so mu bili divje razmršeni, znojne kaplje so mu pokrivalo čelo, obraz je imel spačen; bil je bolj podoben razjarjeni zveri, ki so ji vzeli mladiča, kakor človeku.

Naši znanci so nehote vstali, Trutat pa je skočil k vratom in se postavil prednje.

Ob pogledu na svoje žrtve, ki so stale pred njim kakor žive prikazni, je Forges

VSAK DAN 1 VPRAŠANJE

Odgovori na 138. strani

1. Kaj napravijo v Havani na Kubi, če pešca avto povozijo?
2. Kdo je izumil električno žarnico?
3. Kateri slovenski list izhaja v Južni Ameriki?
4. Katero nemško plesalko so v svetovni vojni ustrelili kot vo-hunko?
5. Kdo je odkril cepivo za pasjo steklino?
6. Katera bolezen je hujša in groznejša od kuge, raka in tuberkuloze?
7. Zakaj odlašate z naročnino?

*Za vsako roko
primerno pero.*

*Smer, zlata nalivna
peresa, najnovjša,
v 4 barvah in vseh
velikostih za vsako
pisavo z garancijo
za vse življenje*

Samo pri **A. PRELOG**
LJUBLJANA, Marijin trg.

z grozo v razprtih očeh odstopil za korak.

„Moj sin, Gaston moj!“ je zaječal z glasom, ki mu je zastajal v grlu. „Kaj ste mu storili?“

„Vendar te že imamo v rokah, Roquin!“ je hladno rekel Murad. „To pot nam ne uideš!“

„Gaston — kaj vam je o n storil? Kje je moj sin? Ali ste ga ubili, zverine?“ Forges se je bil opomogel od prvega strahu; vse njegove misli so bile zdaj pri Gastonu.

„Nismo morilci!“ je resno odgovoril Murad.

Roquin se je oddahnil. Zdaj ko je vedel, da sin še živi, mu je bilo vsega drugega malo mar. „Kje je Gaston?“ je vprašal mirno.

„Najbrž doma v svojem ateljeju. Tukaj ga ni.“ je odgovoril Murad.

„Kaj potem hočete od mene?“

„Kratek bom. Ti si Roquin — pod tem imenom te poznamo, ne kot Forgesa. Nihče izmed nas tega ne bo izdal — pod pogojem, da pojdeš takoj domov uredit svoje stvari, nato pa izpolniš zapoved, ki smo ti jo dali pred petnajstimi leti. Če ostaneš čez dve uri še pri življenju, ti prisežem, da zve Gaston za vse tvoje zločine.“

„V past sem zašel,“ je zamrmral Forges. Pogledal je Muradu v oči: v njih je bral jekleno neizprosno. Pogledal je po drugih, toda vsi so se ozrli stran.

„Končano je,“ je rekel Forges z mirnim glasom. „Ne pričakujem milosti od vas, ker vem, da je ne poznate. Dobro; ker imam izbero med Gastonom in seboj, žrtvujem sebe. Da, brez obotavljanja in brez zahrbtnih misli povem: to pot se ne boste mogli nad menoj pritoževati!“

„In Bontemps?“ je vprašal neizprosni Chilpéric.

„Da, vaš tovariš Bontemps mora tudi umreti!“ je pritrtil Murad.

„Kaj mi mar Bontemps?“ je zavpil Roquin. „Ubijte ga sami!“

„Rekel sem vam že, da nismo morilci!“ je krotko odvrnil Murad. „In ker ga ne mislimo pustiti nekaznovanega, nam ne bi kazalo drugega, kakor da ga predamo sodišču. In potem bi najbrž vse prišlo na dan in Gaston —“

„Razumem,“ ga je mrzlo prekinil Roquin. „Le predobro razumem vaš peklenski načrt! Tudi tu, gospoda, če sem vas prav razumel, nimam izbere, kaj ne? Zgodilo se bo po vaši želji!“

In z mrzlim usmevom na ustnicah, mirno, kakor da ne bi bila pravkar izrečena nad njim smrtna obsodba, se je Forges priklonil in odšel.

Ena in dvajseto poglavje

SPRAVA

Drugače tako močni in oholi mož se je mahoma začutil strašno slabega in majhnega. Položaj, ki so ga vanj na tako premeten način spravili njegovi sovražniki, je bil strašen, in vsak poskus rešitve bi bil zaman. Zagrabili so ga na najobčutljivejšem mestu: v očetovski ljubezni.

Roquin je poklical avto in povedal šoferju, kam naj ga

pelje: „Policijska direkcija. Pa brž!“

Ko se je avto ustavil, je iz palače ravno prihajal dr. Longrave. Brezvestni zdravnik se je priliznjeno nasmehnil:

„Stvar je v redu, gospod senator!“

„Prepozno!“ se je zagrohotal Forges. „Ali ste poročilo že napisali?“

„Seveda!“

„In dognali umobolnost?“

„Kakopak!“

„Česa drugega vaša znanost ne dopušča?“

Longrave ni vedel, kaj naj si misli. Ali se je nemara Forgesu zmešalo namestu... namestu Gobriandu?

„Ali ste poročilo že oddali?“ je kratko vprašal senator.

„Ne!“

„Potem ga dajte meni!“

Ko je imel Forges poročilo v rokah, ga je naglo preletel, potem pa je prasnjal v grohot.

„Tako — taka je ta reč! Včeraj bi bil zanjo dal še deset tisoč frankov, danes pa niti beliča ne!“ S temi besedami je raztrgal papir in ga vrgel zdravniku pred noge.

Longrave je porumenel kakor pergamen.

„To poročilo morate preobrniti. Napisali boste, da je Gobriand popolnoma pri pameti.“

„Toda —“

„Brez ugovora! Plačilo vam ne uide!“

Longrave se je vdano priklonil.

„Prav, da sem vas dobil,“ je povzel Forges. „Iдите takoj in poiščite Gobrianda ter ga privedite sem — čakal vas bom v vozu tam na nabrežju. Povejte mu, da mu moram sporočiti zelo prijetne stvari!“

*

Slabe pol ure pozneje je stopal Gobriand roko v roki z doktorjem Longravom proti Forgesovemu avtomobilu. Ob zdravnikovem sporočilu ni bil niti trenil z očmi — le blisk zmagoslavja se mu je vžgal v obeh.

Forges je svojemu staremu sovražniku ponudil prostor kraj sebe. Longrave je pomagal pohabljenca v voz.

„Z Bogom,“ se je senator poslovil od zdravnika. „Recite šoferju, naj vozi v ulico Poissonniers — a počasi!“

„Aha,“ si je rekel Gobriand, ki si vsega tega ni znal razlagati. „Kaže, da bo tvoja istorija dolga, gospod Forges de Montfore!“

Toda motil se je. Forges je takoj prešel na stvar.

„Gospod Gobriand, prosti ste,“ je suho rekel. „Kaj pravite na to?“

Gobriand je bil na pol prepričan, da mu stari sovražnik pripravlja past.

„In denar, ki mi ga dolgujete — kaj je z njim?“ je vprašal nezaupno. „Ali mi ga vrnete?“

„Seveda,“ je mirno odgovoril Forges. „Čez štiri in dvajset ur bo v vaših rokah.“

„Tako?“ je zategnil Gobriand, ki ga je pokoj Forgesovega glasu vendarle spravil nekoliko iz ravnovesja. „In obresti?“

„Zanesite se: dobili boste več kakor ste sami zahtevali!“

„In mislite, da se vam bom zato zahvalil?“ je porogljivo vprašal Gobriand, hoteč zakriti vznemirjenje, ki se ga je jelo pollaščati.

„Ne potrebujem zahvale, od vas je tudi ne pričakujem,“ je mirno odgovoril Forges. „Govoriti moram o važnejših stvareh — govoriti moram o svojem sinu. Gaston ljubi vašo hčer, kakor veste.“

„Iz tega, sodim, ne bo kruha,“ je odvrnil Gobriand in se zmagoslavno zasmeljal.

Obrnite list!

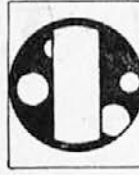
Na strani 136 je začetek našega novega originalnega romana

Srce v okovih.

Nič ne rečemo, nič ne maramo hvaliti:

sami presodite!

Za vsak slučaj

„In ta nesramnež mi je potem rekel da govorim logično!“

„Kaj pa pomeni ta beseda?“

„Ne vem... za vsak slučaj sem mu eno primazal.“

V vlaku

Počasi sopiha Kamničan po ravnini. V oddelku II. razreda se je neki gospod zleknil na klopi in zasmrčal. Na Ježici pa stopi v oddelk nov potnik. Z velikim zabojem.

Zaboj dene v mrežo nad glavo spečega. Čez nekaj časa pa se nenadoma pcedi iz zaboja in nekaj kapljic pade spečemu na lice, da se prebudi.

„Vino, kaj?“ se prijazno nasmehe gospod še napol dremaje.

„Obžalujem. Pes.“ B. R.

Z lučjo

Dva kmeta se srečata ponoči na cesti.

„No, Jernej, kam pa kolovratiš z leščerbo?“

„K nevesti.“

„Treba ti je ravno leščerbe! Vidiš, jaz sem k svoji hodil zmeraj brez nje.“

„Saj sem si koj mislil, ko sem jo videl.“

Med židi

Jajteles: „Poglej, kakšno smolo imam! Na tega konja sem stavil, in samo za dolžino nosu je zaostal za zmagovalcem.“

Pinkeles: „Res smola. Če bi bil imel tvoj nos, bi bil prvi.“

Tine in Tone, ali pomočnik v nesreči

Tine in Tone imata majhno delavnico. Pridna sta in rada delata, sama v kozarec časih preveč pogledata. V zadnjem času pa se je zgodil čudež. Zaklela sta se, da ne pokusita več pijače. Zadnjo steklenico slivovke sta shranila za bolezni.

Minejo trije, štirje dnevi. Tone se ne more več premagati. Stopi k Tinetu in mu reče: „Ti slišiš, mene strašno grize po želodcu...“

„Prepozno, mene je že včeraj ves dan.“

Posledica

„Potem sem mu rekla, da ga ne maram več videti...“

„In kaj je naredil?“

„Luč je utrnil!“

Dober računar

„Po čem imate piškote?“

„Šest za pet dinarjev.“

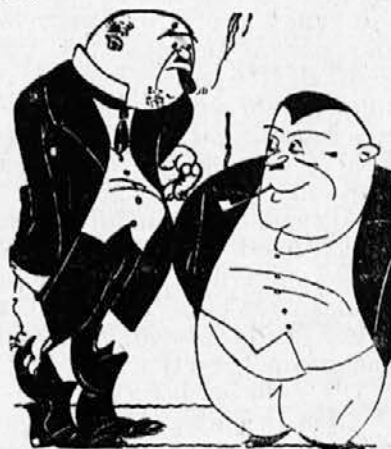
„Šest za pet dinarjev, to je pet za štiri dinarje, štiri za tri dinarje, tri za dva dinarja, dva za en dinar, eden za — enega vzamem!“

Čudež svetega Urha

Po prekropani noči je obstal mož na vogalu, da si izprazni želodec, ki mu je nagajal. Neki pes, ki je prišel po svojih potih, je nezaupno vohal vso stvar.

Mož ga je topo pogledal.

„Kje sem klobaso jedel, še vem, kje kumarice, tudi. Kje sem požrl tega hudičevega psa, pa res ne vem.“

Prijazna želja

„Ali že veš, da so Kosmača zasilili?“

„Koliko pa je dobil?“

„Dosmrtno.“

„Prav mu je hudiču! Še več naj bi mu bili dali!“

Marko in Mirko

Marko in Mirko sta brata, še mlada in zelo rada se imata. Neki dan pa se zgodi nesreča. Mirko se pretepa s sošolci in nesreča nanese, da pade v blato. Ves povaljan in umazan pride domov, kjer ga oče seveda ne sprejme kaj prijazno.

„Čakaj, paglavec,“ mu zagrozi. Zdaj se hitro umij in spravi v posteljo, ko se posušiš, pa dobiš, kar ti gre!“

Matí ožehta umazanega nesrečnika in ga nese v posteljo. Ker se seveda dere na vse pretege, ga še pomiri in mu obljubi, da bo prosila očeta za „popust“ pri batinah.

Marko med tem pojé, kar je še ostalo. Potem prosi očeta, naj mu dovoli, da gre k bratcu.

Mamica je vsa ganjena. „Poglej, stari,“ mu reče, „ali ni to lepo? Pri tem otroku bi se lahko zgedovalo! Ti si tak, da se te vse boji, Marko je tako dober.“

Tedaj se vrne Marko iz sobe:

„Oče, Mirko se je že posušil.“

On že zna

Mojzes Samojlovič pride k odvetniku:

„Gospod odvetnik, kaj naj storim? Včeraj sem opazoval skozi ključavnico, kako je sedela moja žena z mojim knjigovodjo na zofi...“

„Ločite se od nje!“

„Ne, tega pa ne!“

„Potem odpustite knjigovodja!“

„Njega? Kje naj pa dobim drugega, ki bi bil tako poraben?“

„Potem vam pač ne morem pomagati.“

*

Čez nekaj dni se Mojzes in odvetnik spet srečata. Mojzes je vesel in radost mu sije z obraza.

„Gospod doktor, sem že uredil!“

„Ali ste odpustili knjigovodjo?“

„Ne!“

„Kaj ste se ločili od žene?“

„Pojdite no! Zofo sem prodal.“

V šoli

Seveda spet Marko in Mirko. Učitelj vpraša Mirka:

„Če bi zdajle dal na mizo dve jabolki — katero bi vzal, Mirko? Manjše ali večje?“

„Seveda manjše,“ odvrne Mirko kakor na ukaz.

„Lepo, lepo,“ prikima učitelj.

„Zdaj mi pa še povej, zakaj?“

„Ker bi me sicer Marko namlatil!“

SRCE V OKOVIH

Roman

Napisal Mirko Brodnik

Prvi del

ŽIVI MRTVEC

Prvo poglavje

MLADA LJUBEZEN

Tih večer je legal na gorenjsko stran. Poslednji žarki zahajajočega solca so svetili po dolini in v njihovem soju je bilo rdečkasto zlata in lepa, da bi se človek zasanjal vanjo in si jo zaželel zmeraj tako, tako lepo, tako žarečo. Kakor zlat prt je bila. V lahнем vetriču se je zibala pomladanska pšenica in valovila kakor morje. In vmes se je šopiril rdeči mak in kadar je potegnil vetrič, mu je odletel list kakor kaplja rdeče krvi in utonil na tleh.

Mehka, prijetna utrujenost je ležala v prirodi. Od daleč so se videle gore v nejasnih oblikah, kakor bi se vsak trenutek izpreminjale, se krčile in širile. Časih se je zasvetilo sedlo med njimi; ozek pramen solca je šinil mimo njega, da se je zaiskril in potem utonil v polmrazu.

Daleč za drevjem je vstajal trg. Samo nekaj streh se je svetilo izza vrhov in zvonik je kipel po l nebo kakor ostra, velika igla. In zadaj za trgom je bil hrib, zelen, skoraj sinj-kast. Kakor kralj se je dvigal iznad okolice; ozka, malo izhojena steza je držala na vrh, da si jo v somraku komaj videl. Potem se je izgubila med leščevjem kakor rjav irak.

Po tej stezi sta šla Zora in Branko, ko je tisti večer zahajalo solnce. Tesno sta se oklepala drug drugega, zakaj rosa je že pokrivala travo in drselo jima je. In čudno: prav nič vesela nista bila, čeprav

jima je sreča žarela iz oči. Saj sta le predobro vedela: samo še nocoj, ta večer, potem pa se morda dolgo ne bosta videla — ali pa celo nikdar več.

Samo še ta večer... Jutri, ko bo vstajal dan, bo čez širno ravan sopihal vlak in v njem se bo vozil Branko, nazaj na fronto... in morda, morda...

„Zakaj si tako žalostna, Zora?“ Njegov glas je bil proseč in skoraj otožen. „Nikar ne preišluj, Zora, saj ne bo več dolgo. Morda še mesec ali dva — in ko se vrnem, bom zmeraj tvoj, samo tvoj...“

„Mesec ali dva...“ je ponovila, toda njene misli so bile vse drugje. Potem se je nenadoma zresnila in si potegnila z roko po čelu. „Ne vem, kaj me je nocoj prijelo... Tako čudno se mi vse zdi — tako čudno, da me je skoraj strah.“

Nasmehnil se je.

„Strah te je? Zakaj? Zame? Glej: tri leta bo že, kar sem odšel na bojne poljane, in prav nič se mi ni zgodilo. Ne vem, kako je to. Časih, kadar preišlujem o tem pasjem življenju, se moram samemu sebi čuditi. Nikdar se nisem izogibal boja. Nešteto-krat sem nesel kožo na prodaj, in vendar... zmeraj je ostala cela. Takrat lani — saj sem ti pisal. Dve sto nas je šlo v boj — vrnilo se nas je sedem. In jaz edini nisem bil ranjen. Kadar na to pomislim, začenjiam verjeti v čudeže.“

„V čudeže?“

„Da, v čudeže.“ je počasi ponovil. „Ne verjameš? V tem peklu pride človek na misli, ki jih drugače ne bi nikdar srečal.“

Nenadoma pa se je zresnil.

„Odpusti mi, Zora, da te dolgočasim. Toda človek mora

koga imeti, da mu odkrije vse, kar mu teži dušo... Vidiš, jaz sem našel tebe...“

Obstala sta sredi poti. Pred njima je ležala dolina in lahna meglica je vstajala iz nje, kakor bi dihala. Sama ne vedoč kedaj sta sedla v travo. Branko se je je še tesneje oklenil in jo privil k sebi, tako krčevito, kakor bi se bal, da mu je kdo ne iztrga v tej sveti uri, ko ni govoril z njo, ko je govoril z njeno dušo, z njenim srcem.

Skrila je glavico na njegovih prsih in zazdelo se mu je, da je zaihtela. Plaho, kakor bi se bal, je med dlanmi dvignil to glavico k sebi in videl: v njenih očeh sta se lesketali dve solzi, dve debeli solzi. Sklonil je glavo k njej in jo jel poljubljeni, da ji je popil tisti dve solzi. In potem je skril obraz v njene lase in jih pobožal z drhtečimi ustnicami.

„Vidiš, Zora,“ je rekel mehko, „tako bi te hotel zmeraj imeti. Tako dobro in vdano. In da bi pozabil vso grozo, ki me je ubijala mesece in mesece, ko sem bil sam, tam daleč; brez tebe, brez tvojih oči in sem komaj čutil tvoje misli, ki so kradoma prihajale k meni vsak večer. Da bi ti lahko rekel: Zdaj si moja in nihče več te mi ne vzame...“

Umolknil je. Ona pa je dvignila k njemu svoje dobre oči in mu šepnila:

„Branko, verjemi mi, kmalu bo to, kmalu, nenadoma bo prišlo, ko se slutil ne boš. In takrat vedi: Zora te čaka, težko te čaka, da jo pritisneš na svoja prsa in ji rečeš: Zdaj užijva plačilo za vse te grde dneve, ko sva bila ločena, ko so bile med nama dežele in glad in boj.“

Današnje nadaljevanje romana

Brez vesti

na straneh 132—134

Drhtela je. Skrivnostno vznemirjenje jo je prevzelo, da mu je komaj mogla reči te besede, ki jih je poslušal s tako srečnim obrazom.

Solnce je že zdavnaj izginilo za obzorjem in tema, ki je pokrila zemljo s svojim plaščem, je ogrnila tudi njega in njo. In v njenem zavetju se je izpolnil zakon, ki ga terja priroda, ki se mu nihče ne more odreči, ki se mu nihče noče odreči. Ko sta se spet zavedla, da sta zemljana, je bila že temna noč.

Branko jo je dvignil s tal in njune ustnice so se strnile v strasten poljub, ki je bil pečat zaveze, sklenjene tisti večer. Ko so se ustnice ločile, je Zora drhtela kakor trepetlika v vetru.

Zvezde so bile na nebu neme priče. Zora se je zagledala vanje, proseče, kakor bi se bala, da ne bodo izdale njene in njegove skrivnosti. In neutišena groza jo je stisnila za srce. Druga za drugo so izginjale zvezde za oblake, ki so se prikradli na nebo.

„Stopiva! K nevihti se pripravljaj!“ se je tedaj oglasil Branko. In kakor v odgovor se je v daljavi posvetil prvi blisk in zamolklo je zagrmelo izza hriba. Oklenila se je njegovega hrbta in se stisnila k njemu:

„Branko, strah me je, tako strah, da še skoprnim.“

„Saj si pri meni.“ jo je skušal potolažiti. „Še četrt ure, pa bova doma.“

Kakor brezkončna kača se je vila pot tisti večer. Čedalje manj zvezd je bilo na nebu, čedalje več črnih oblakov je zagrinjalo južno stran. Že čisto blizu so migotale trške svetiljke, toda čim dalj sta hodila, tem dalje so se juna zdele:

„Branko, čuj! Kaj poreko doma?“

Prve kapljice so orosile njeno glavico. Zavil jo je v svoj plašč in jo pritisnil k sebi.

„Vidiš, kako se odmikajo luči...“

„Naj se odmikajo. Še lepše bo potem, ko se zasvetijo nad nama in nama pokažejo pot...“

„Da, še lepše bo...“ je verno ponovila za njim. „Še lepše... dosti lepše...“

Tedaj pa se je nenadoma razklalo nebo nad njima. Kakor podnevi se je v blisku razsvetlila vsa dolina. Zora je kriknila.

Pred sabo, čisto blizu je zagledala obraz, ki je strmel v njo, topo, nemo. In potem je utonil njen krik v grom, ki jo je skoraj oglušil. Branko je začutil, kako je popustila njena roka, ki se ga je prej tako krčevito oklepala, čutil je, kako ta ročica, ki jo je oboževal, kakor mrtva zdrknila ob njem.

Zora se je onesvestila.

Drugo poglavje

PRI STOJANOVIH

Komaj jo je prestregel, da mu ni omahnila na tla.

„Vi, Slavec?“ je tedaj začul glas tik sebe. „Stojanovi so v skrbeh zaradi Zore.“

Tedaj šele je Branko spoznal neznanca. Bil je njegov poveljnik, stotnik Peter Kregar, rezervni oficir kakor on. Zora sama mu je rekla, da se je napovedal za nočoj.

„Dolgo vaju ni bilo,“ je rekel nekam zbadljivo. Potem šele je opazil, da nekaj ni v redu: Zora je kakor mrtva ležala na Brankovih rokah.

„Naj vam pomogam. Težko boste zmogli. Čakajte, ja z bom odnesel gospodično domov.“

Hotel mu jo je vzeti iz naročja, toda Branko je odmahnil z roko.

„Ne! Ne!“ Njegov glas je bil skoraj srdit. Hitro je krenil naprej, ne meneč se za stotnika, ki je stopal za njim.

Nekaj minut nato so se odprla vrata visoke razsvetljene

hiše in na pragu se je prikazala starejša ženska.

„Jaz sem, poročnik Slavec. Gospodična je v omedlevici.“

*

Stojanovi so bili tisti večer res v skrbeh. Zora je bila odšla s poročnikom Brankom kmalu po kosilu. Rekla sta, da mislita napraviti kratek izlet in se kmalu vrniti. Toda ure so tekle in pričelo se je že temniti.

Gospod Stojan, notar v gorenjskem trgu, kjer se odigrava ta prizor naše povesti, je jel stopicati po sobi. Tudi gospo je skrbelo. Vedeli so — vojna je in bog ve, kdo vse se klati po okolici. Ko je pod večer prišel stotnik Kregar, sorodnik gospe notarke, jih je za nekaj časa ta obisk premotil, da so na hčer skoraj pozabili. Toda kmalu se je skrb spet oglasila, še z večjo silo kakor prej. Niso vedeli, kaj naj store, dokler se ni Kregar ponudil, da ju gre iskat.

Ko je gospa čula poročnikove besede, je od strahu onemela. Zora nezavestna? Kaj se ji je le moglo zgoditi?

„Tistega bliska se je ustrašila. Nekje blizu je moralo treščiti. In prav takrat je prišel tudi gospod stotnik...“

„Mene se ni prestrašila,“ je mrko odvrnil Kregar, kakor da čuti ost v Brankovih besedah. Toda nihče ni tega opazil. Po materini želji je poročnik odnesel Zoro v sobo in jo položil na zofo.

Njeno lice je bilo blede kakor zid in ni bilo opaziti znaka življenja. Branko se je že pripravil, da skoči po

Na prvi pogled

morate videti, da je naš novi originalni roman

Srce v okovih

izpod peresa Mirka Brodnika nekaj posebnega. Dovolj je, da preberete le prve odstavke: jamčimo Vam, da

ne boste razočarani.

zdravnika; takrat pa so se pobarvale mladenkine ustnice in kri ji je zalila obrazek. Odprla je oči, samo čisto malo je pogledala izpod trepalnic, a njen pogled je objel vse, ki so bili v sobi. Očeta in mater, Branka in Kregarja. Plaho se je za trenutek ustavil na vsakomur. Najdalje pa je počival na Branku in v njem na vsakomur. Najdalj pa je Branka presunilo. Potem se je sklonila k materi in se razjokala na njenih prsih.

*

Branko in Kregar sta tilo stopila iz sobe in šla v pritličje. Na stopnicah se je Kregar nenadoma ustavil.

„Je bilo lepo na izletu?“

„Cisto lepo,“ je odvrnil Branko, ki je komaj zadrževal jezo. Čutil je strupeno ost v stotnikovih besedah, vendar tega ni pokazal.

„Slovo, kaj?“

„Kakšno slovo?“

„I no, slovo. Saj menda niste pozabili, da jutri odideva nazaj na fronto.“

„Ne, nisem pozabil.“

Stopil je mimo stotnika v salon. Tam je večerja že čakala. Notar je sedel pri oknu in gledal ven. Ko je opazil, da je še nekdo drugi v sobi, se je obrnil in zagledal Branka. Komaj vidno se mu je nagubalo čelo.

„Upam, da vam ni bilo neprijetno. Precej dolgo ste jo morali nesti.“

Branko bi se bil skoraj izdal, toda pogled na notarja ga je osvestil. „Hvala Bogu ni bilo hudega. Upam, da gospodični ne bo škodovalo.“

Tisti trenutek sta stopila v sobo gospa in Kregar. Potem so sedli za mizo.

Pri večerji je Kregar neprestano zatrjeval, da še ni tako dobro jedel, in delal poklone gospe, ki je vsa žarela od sreče. Notarju to ni bilo povšeči in Branku tudi ne. Ni maral hvalisanja, čeprav je bila večerja res dobra. Razen tega pa se je še spominjal, kako je pred letom Kregar enako govoril, ob povratku pa je

„Roman“ stane

1 mesec 8 Din, ¼ leta 20 Din, pol leta 40 Din, vse leto 80 Din. — Račun pošt. hr. v Ljubljani št. 15.595. — Dopisi: „Roman“, Ljubljana, Breg 10. — Naročnina za inozemstvo (vse leto): v Avstriji 14 šilingov, Nemčiji 9 mark, Franciji 50 frankov, na Čehoslovaškem 70 kron, v Italiji 40 lir, Belgiji 14 belg, Angliji 9 šilingov, Holandiji 5 goldinarjev, Egiptu pol funta, Severni Ameriki 2 dolarja. Za ostalo inozemstvo vseletno 120 Din v valuti dotične države, pol leta pa 60 Din. Posamezne številke: v Jugoslaviji po 2 Din, v Italiji pa po 80 stotink.

potem čez notarjo zabavljal. Toda molčal je. Njegove misli so se vrnile k Zori. Bog ve, ali bo lahko še govoril z njo pred odhodom? Ali je ne bodo za držali v postelji? Kar bal se je te misli.

Po večerji so še nekaj časa ostali pri mizi. Kregar je govoril, kakor bi bil imel jezik z medom namazan. O vsem, največ pa o svojem junaštvu. Branku je bilo tega kmalu dovolj. Rekel je, da ga boli glava, in je šel iz sobe.

Zunaj v veži je bilo vse prazno. Odprl je hišna vrata in stopil na prosto.

Še zmeraj ni bilo nevihte, toda Branko je čutil, da se mora kmalu viliti. Tako soparno je bilo, da ga je kar dušilo. Hudo mu je bilo pri srečanju. Počasi je stopal po dvorišču, nenadoma pa je obstal. Nad njim je bilo Zorino okno in v senci zastora jo je videl, kako je slonela ob oknu. Prav tiho je poklical. Z naglo kretnjo je odgrnila zastor.

„Počakaj, Branko.“

Nato je izginila. Kmalu je začul tihe korake na stopni-

cah. Ko je stopil k vratom, je stala Zora že tam.

Šla sta v vrt, in se obrnila h klopi v kotu. S ceste je svetila slabotna luč in Branko je videl njen obrazek, ki je bil še zmeraj blede, tako blede, da se je skoraj prestrašil. Sedla mu je na kolena in se privila k njemu.

„Vedela sem, Branko, da me pokličеш. Dobro sem vedela. Kje so drugi?“

„Vsi so v salonu. Kregar jim nekaj pripoveduje,“ se je nasmehnil. „Tvoja mama ga strašno rada posluša.“

„Jaz ga ne maram. Ne vem, zakaj. Nekaj me odbija. Morda zato, ker tebe sovraži.“

„Sovraži me? Kdo ti je to rekel?“

„Nihče mi ni rekel. Srce mi tako pravi in vem, da se ne motim.“

„Utegneš imeti prav,“ je rekel tiho. „Nevoščljiv mi je. Zaradi tebe. Morda naju je takrat zasledoval, ko sva se vračala s hriba.“

„Boj se ga,“ je odvrnila Zora, kakor da ni čula njegovih zadnjih besed. „Nekaj mi pravi, da se ti bo poskusil maščevati.“

„Maščevati? Ne bojim se ga, čeprav je moj poveljnik. Znal se bom braniti.“

„Pazi, Branko,“ je rekla boječe in naslonila glavico na njegovo lice. „Umrla bom, če se ti kaj pripeti.“

„Nikar se ne boj,“ jo je tolažil, toda še zmeraj je drhtela. Vroče jo je poljubil in stisnil k sebi. „Saj ne bo dolgo in vrnem se k tebi.“

Z muko je govoril te besede. Zdelo se mu je, da vedé laže samemu sebi in njej. Skrivnostni glas mu je prišepetaval, da je ne bo videl dolgo, dolgo, morda celo... Kakor bi hotel izbrisati te misli, je skril glavo v njenih mehkih laseh in zdrknil s čelom do njene rame.

„Žalostno bo nocoj najino slovo,“ je rekel tiho. „Kar bojim se ga. Sam ne vem, kako bom mogel strpeti tam gori brez tebe.“

VSAK DAN 1 ODGOVOR

Na vprašanja na 133. strani

1. Pešca zapro.
2. Thomas Alva Edison.
3. „Slovenski tednik“ (Buenos Aires).
4. Mata-Hari.
5. Francoski zdravnik Pasteur, po katerem se imenujejo zavodi za zdravljenje te bolezni.
6. Gobavost (lepra).
7. Tega pa mi na žalost ne vemo.

„Saj bom zmeraj pri tebi, Branko...“

Samo to mu je rekla, toda čutil je, da je v teh besedah vse, da je v teh besedah njena duša.

Tedaj je opazil v odprtem oknu jedilnice Kregarja. Naglo je skočil pokoncu.

„Zora... Kregar me išče...“

Kakor blazna mu je padla okrog vratu.

„Branko, nikar še ne pojdi! Ostani pri meni...“

Nežno je razklenil njene roke.

„Saj se vrnem! Kmalu se vrnem.“

„Ne, ne, Branko... Vsaj poljubi me!“

Kakor bi se bil v njem utrgal vihar, jo je zgrabil in stisnil k sebi, da je skoraj zavrisnila. Poiskal je njene ustnice in jih jel poljubljati, vroče, divje, kakor poljublja le tisti, ki ve, da ga v prihodnjem trenutku čaka smrt. Na licih je čutil njene solze in za trenutek se mu je zdelo, da bo tudi on zajokal in izjokal vso svojo bol. Toda mahoma se je osvestil. Vedel je, da mora napraviti konec, da mora zbežati od tod, dokler ni prepozno, dokler ga ne zgrabi obup.

„Kaj ti je, Branko?“ Nemo se je zazrla v njegov obraz.

„Zora!“

Vrgel se je na klop in si zakopal obraz v dlani. Čutil je drhtečo roko, ki mu je šla po laseh in po čelu. Potem je ni več bilo. Ko se je trenutek nato ozrl, je opazil belo senco, ki je hitela proti vratom.

„Zora!“

Zaman je bil njegov klic. Bela senca je izginila v temni veži.

Ko se je malo nato vrnil v salon, se je Kregar že pripravljaj na odhod. Naglo se je poslovil tudi on in oblekel svoj vojaški plašč. Na cesti je čakal voz.

Ko je šel čez dvorišče, se je ozrl na Zorino okno. Kakor prej, je tam slonela in videl je, kako je senca na zastoru krčevito drhtela v nemem joku.

Tretje poglavje

ZA FRONTO

Trije meseci so minuli, kar se je Branko vrnil na fronto. V teh treh mesecih se je dosti izpremenilo. V Rusiji je prišlo do prevrata. Kdeča zadržava je zavihrala nad Kremljem in s krvjo zalila vso Rusijo. Čete, ki so bile še zmeraj na meji, so to najbolj občutile. Namestu miru, ki je prej tako dolgo vladal, so se morali zdaj skoraj vsak dan boriti in odbijati močne napade čet, ki jih je vodil slep fanatizem. Ni ga bilo dneva, da ne bi imeli izgub, ki so začele iti v stotine in tisoče.

Kakor bi rasle iz tal, so se dan za dnem pojavljale čete kozakov in ogražale sovražnika, da ni bil nikdar varen. Napadale so samotne oddelke, ki so se jih le s težavo in velikimi izgubami rešili. Na meji je za vojake nastal pravi pekel.

Tudi Branko je to čutil. Mesec dni je že bilo tako. Skoraj vsako noč. Preden je dobro zaspal, ga je prebudil krik vojakov, ki so opazili kozake. In potem pokanje pušk in srojníc in oglušujoče grmenje topov. Vsak dan. Vsako noč.

S stotnikom Kregarjem se nista dobro razumela. Ni čudo. Branko je zaslučil, da je tudi on zaljubljen v Zoro. In zdaj, ko je videl, da je odletel, da je imel Branko več sreče, zdaj se je znašal nad njim. Kjer je bilo le količkaj nevarno, tja je poslal njega, in zmeraj je imel Brankov oddelek največ izgub. Vsako najmanjšo reč mu je očital, nič mu ni bilo prav.

V teh težkih dneh so ga tolažila le Zorina pisma. Prav danes je dobil spet eno, pa ga še ni utegnil odpreti, ker mu je bil Kregar ves čas za petami. Šele zdaj je imel priliko. Sluga Janez, ki ga je imel že kar je bil na ruski fronti, mu je pravkar povedal, da so Kregarja poklicali k štabu in da ga nekaj časa ne bo. Janezu je naročil, naj

mu prinese večerjo, sam pa se je vrgel na slamnjačo in raztrgal ovitek. Naglo je preletel pismo in prebledel. Črke so mu zaplesale pred očmi in moral je zbrati vso svojo voljo, da se je malce pomiril. Potem je planil pokoncu in še enkrat prečital pismo, to pot zbrano in s preudarkom. Zora mu je pisala:

Branko!

Težki so dnevi in noči, ko sem sama tu, daleč od tebe, daleč in sama. Ne moreš si misliti, koliko ti isti večer med nama, Branko. Nikomur nočem povedati. Samo najina tajna je, in najina tajna naj ostane. Preveč sveta je najina ljubezen, da bi smel kdo zanjo vedeti. Ni ti materi nisem hotela povedati, čeprav nekaj slutiti in me neprestano izprašuje.

In zdaj, Branko, ti moram nekaj zaupati. Morda veš, kaj? Ko sem snoči legla v posteljo, me je obšlo. Sladka utrujenost, ki je prej nisem poznala, ki mi je bila tuja. Omotična sem postala in nekaj se je zganilo v meni. Zdaj vem, kaj je, Branko, in vso to noč sem molila in rotila Boga, naj me ohrani tebi in njemu, ki je na potu. Branko, blagoslovi me... blagoslovi... da bi srečno pričakala trenutka, ko se izpolni, kar mora priti.

Vrni se, Branko, Zora te čaka. Čaka in hrepeni po tebi, kakor popotnik v puščavi po kapljici vode, ki ga bo rešila smrti. Vrni se, Branko, da povedeš pred oltar svojo Zoro, ki kopni po trenutku, ko bo tvoja, samo tvoja za vselej...

Potem so se odprla vrata. Janez se je vrnil z večerjo in jo postavil predenj na mizo, ki je bila zbita iz surovih, neobtesanih desk. Branko je bil tako zatopljen v svoje misli, da ga je komaj opazil. Samo odmahnil mu je z roko, naj odide. Spustil se je na slamnjačo in si podprl glavo s pestmi. Premišljal je. Kaj naj stori? Ali bo dobil dopust v teh težkih časih, da se vrne za nekaj dni domov in obvaruje Zoro sramote? Ta misel mu je razjedala dušo kakor črv, ki ga ne more ubiti. Nemo je strmел pred se.

Zunaj je čul svoje vojake, ki so se pogovarjali. Ni jih poslušal. Čul je strele, ki so pričali, da so spet kozaki v

**Ali v gostilnah, kavarnah
in brivnicah zahtevate**

„Roman“?

bližini, a se ni menil zanje. Mislil je samo na njo, na Zoro.

Janez je stopil v sobo. Videl je, da se Branko ni pri-taknil večerje. Vprašal ga je, kaj naj stori.

„Vse skupaj odnesi,“ je dejal Branko nejevoljno. „Kadar se stotnik vrne, mi po-vej.“

„Stotnik se je pravkar vr-nil,“ je odgovoril Janez. „Pra-vijo, da bomo imeli spet opravka s kozaki.“

„Brigajo me kozaki!“ je jezno zagodrnjal. „Kje je stotnik?“

„V svojem šotoru, gospod.“

Poročnik je vstal in odhi-tel ven. Pri vходу se je zale-tel v vojaka, ki je bil name-njen k njemu. Slišal je samo, da je zaklical vojak za njim: „Gospod stotnik vas želi videti.“

„Ravno prav,“ si je rekel.

Še zmeraj je držal pismo v roki. Naglo ga je vtaknil v površnikov žep.

Stotnikov šotor je bil bli-zu, komaj trideset korakov od njegovega. Odgrnil je z na-glo kretnjo plahto pri vходу in pogledal v šotor. Stotnik ni bil sam. Nadporočnik in

dva praporščaka sta bila pri njem in vsi štirje so se sklaj-njali na zemljevid, ki je bil razgrnjen na mizi.

„Gospod stotnik, čakam,“ je rekel, ko je obstal pri vходу.

Kregar je obrnil glavo. „Vi, Slavec? Čakal sem vas.“

„Kaj važnega? Tudi jaz bi rad nekaj govoril z vami.“ Pogledal je po častnikih. „Če mogoče, na samem.“

„Dobro. Gotpodje,“ se je Kregar obrnil k častnikom. „Prosim vas, da naju za tre-nutek pustite sama.“

„Gospod stotnik,“ je začel Branko, ko so častniki odšli. „za teden dni dopusta bi vas prosil. Sodim, da mi ga lahko dovolite, saj sem ga z nepre-stanimi napori zadnjega me-seca pošteno zaslužil. In razen tega... moram ga dobiti. Nujna stvar je, ki zahteva, da jo čimprej uredim.“

„In sicer?“

„Tega vam ne smem pove-dati, gospod stotnik, ker se ne tiče samo mene.“

„Da bi vam dovolil nujen dopust, ne da bi vedel zakaj ga potrebujete? Ne morem. Kaj bi storili vi na mojem mestu?“

Branko je samo pobesil glavo.

„Ne morete? In če vas pro-sim? Če se sklicujem na vse to, kar sem zadnji čas pre-stal? Če vam rečem, da gre za

mojo čast in za čast osebe, ki mi je blizu?“

„Ne morem.“

„Potem se bom moral obr-niti na višje mesto. Potem bom moral reči, da mi niste dali dopusta iz osebnega na-sprotstva.“

„Kaj? To si upate reči?“ je vzrojil Kregar. „le recite! Poskrbel bom, da boste dobili odgovor, ki vam gre.“

Stopil je k vratom.

„Gospodje častniki, pro-sim, da vstopite. Najin pogo-vor je končan.“

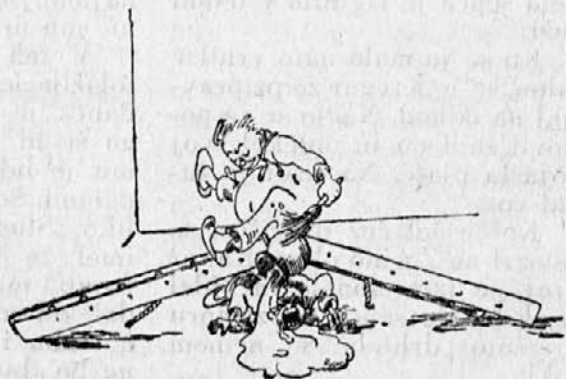
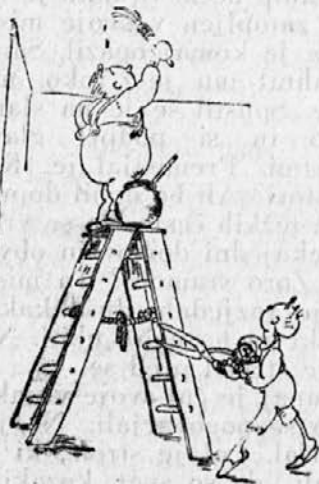
Branko je bil bled ko zid.

„Gospod stotnik!“

Kregar ga ni niti pogledal. „Vrnimo se k stvari. V štabu so me obvestili, da pri-pravljajo kozaki to noč na nas napad z dveh strani. Ker smo preslabi, da bi se branili, bo treba napasti njihovo levo krilo in ga razgnati. Gospod poročnik,“ se je obrnil k Branku. „Vaša naloga bo, da to izvršite. Razen vaše stot-nije vam dam še petdeset mož, na katere se boste lahko za-nesli. Stopite bliže.“

Povedel ga je k mizi. „Tu vidite ozemlje, kjer se zbira-jo kozaki. Na koncu doline. Vi se splazite z vojaki ob ob-ronku, da jim pridete za hr-bet. Ko izstrelim zeleno rake-to, jih napadete od zadaj. Pa-zite, da vas ne zaslede, pre-den jim ne boste dovolj blizu. Ste razumeli?“

Kaznovana objestnost

„Razumel.“ je suho odgovoril Slavec.

„Med tem bodo moje čete prišle z druge strani in v trenutku zmešnjave napadle jedro kozoških čet. Pazite, da jih napodite v dolino, kjer jih bomo najlažje uničili.“

„Razumem!“

„Torej pojdit! Petdeset mož iz moje čete dobite takoj. Zavedajte se svoje odgovornosti! Preden odidete, bom čete pregledal!“

Branko je pozdravil in se obrnil na peti. Malo nato so stale čete pred njegovim šotorom. Mlad praporščak je privedel obljubljenih pedeset mož. Branko je samo še čakal stotnika in povelja za odhod.

Četrto poglavje

BOJ NA ŽIVLJENJE IN SMRT

Uro nato je bil s svojo četo že daleč od taborišča, skoraj vstric s kozaki. Samo še malo kotlino na levi bi moral obiti.

Pod sabo je videl ognje v kozoškem taborišču. Ustavil se je in se zazrl vanje. „Še ta kotlina...“

Spomnil se je njenega pisma. „In pred uro sem mislil, da odidem na dopust...“ Stisnil je zobe in se je jel plaziti naprej.

Nenadoma pa je zapazil črno senco pred seboj. In ta senca se je bližala. Opaziti ga je morala v trenutku, ko je bil zatopljen v svoje misli in pozabil na kritje. V mesečini se je zasvetil bajonet.

„Stoj!“

Klepetulji pri pomenku

Narisano veni sapi.

Ureja Boris Rihteršič

Zgodovina filma v 5 stavkih

Ob prihodu Charlieja Chaplina v Evropo

Ko so se jela poslavljati dolga krila in zapeta golota in narejene ovratnice in je začelo odzvanjati dolgim lasem; ko so pri nas še kraljevali Maks Linder in Asta Nielsen, Valderman Psilander in Henny Porten; takrat nekako je v Ameriko prišel neznan, nepomemben človek: Charles Chaplin...

Ko so se poslovila dolga krila in zapeta golota in narejene ovratnice in je odzvonilo dolgim lasem; ko so pri nas zavladaali Pavli Richterji, Lye Mare, Tomi Mixi in Harryji Liedtkeji, je prej neznan, nepomemben človek v Ameriki ustvarjal tip razcapanega siromaka z zlatim srcem: Charlie Chaplin...

Ko je jelo odzvanjati Richterjem in Maram in Liedtkejem in Mixom in je vstajala na obzorju Greta Garbo, je razcapani siromak z zlatim srcem večer za večerom tolažil siromake in bogatine, velike in male, in milijoni v Ameriki in Evropi, v Aziji in Afriki, v Avstraliji in na otokih so s hvaležno pobožnostjo spominjali njegovo ime: Charlie Chaplin...

Ko sta zavladaala kot nekronana kralja Greta Garbo in Rihard Tauber; ko sta zvočna opereta in fotografirano gledališče izpodrinila nemo dramo in pokopala pantomimo; ko milijoni brezposelnih prosijo dela in se razvoj filma izraža v milijonskih plačah; takrat je razcapani siromak z zlatim srcem odklonil milijone in ostal umetnik: Charlie Chaplin...

Ko človeški rod že davno ne bo več vedel za Lye Mare in Pavle Richterje, za Liedtkeje in Mixe; ko se bo preobrnula moda in bodo Greto Garbo in Riharda Tauberja pozabili, kakor so pozabili Valdemarja Psilandra in Henny Porten in dolga krila, stisnjene steznike in zapeto goloto; takrat bo ostal, edini med vsemi, vsem enako drag, siromakom in bogatinom, velikim in malim — razcapani siromak z zlatim srcem: Charlie Chaplin.

K. Bratuša.

Dorothy Jordan.

ki smo jo pred kratkim videli kot dražestno partnerico Ramona Novarra v filmu „Poročnik carjeve garde“, ima komaj 22 let. Rojena je bila 9. avgusta 1908 v Carcivillu, kjer je tudi dovršila študije na vseučilišču. Potem se je posve-

tila opereti in dosegla lepe uspehe. „Poročnik carjeve garde“ je bil njen tretji film. Preden jo je angažiral MGM, je igrala v Foxovem filmu „Črna magija“ in v „Ukročeni blaznici“ z Dongom Fairbanksom in Mary Pickfordovo.

Razen po svojem vitkem stasu se Dorothy odlikuje po krasnih sinjih očeh in kostanjevih laseh. Njen nasmešek osvoji že prvi trenutek vsako srce. Sicer pa je zelo razvajeno dekle, ki ima rada svoje muhe.

„Madame Satan“

Režiser „Kralja kraljev“, „Desetih božjih zapovedi“ in „Dinamita“, Cecil de Mille, je nedavno dovršil svoj drugi film iz današnje moderne družbe, ki ga je imenoval „Madame Satan“. V njem vodi gledalca v osrčje visokih krogov, ki so najbolj pokvarjeni. Velemestno življenje je v tem filmu, kjer igra glavni vlogi Kay Johnson in Reginald Denny, narisano tako verno in natančno kakor malo kje.

V velikih blestečih se dvoranah vidi vsakdo lahko najrazkošnejše obleke, ki jih je mogla ustvariti samo roka umetnika. Kay Johnson, ki igra „gospo Satan“, je oblečena v najbolj ekscentrično obleko, kar jih je bilo doslej videti na platnu. Napravil jo je MGMov krojač Adrian, ki je pri družbi že dolgo let in dobiva plačo, ki bi mu jo marsikdo zavidal.

Pravijo, da bo „Madame Satan“ eden najbolj uspešnih filmov te sezone. Kakor smo zvedeli, pride v kratkem tudi v Jugoslavijo.

„Seviljski pevec“

Te dni je bila premijera novega filma „Seviljski pevec“, ki ga je režiral Ramon Novarro in odigral v njem tudi glavno vlogo. Prvi režiserski nastop simpatičnega umetnika je bil seveda za filmsko publiko velika senzacija in ogromna dvorana „California Theatre“ v Hollywoodu je bila ob premijeri nabito polna. Kritika je film zelo laskavo ocenila in kakor je videti, bo Ramon Novarro lahko postal režiser, kadar ne bo več vlekel kot igralec.

Menjou v nemškem filmu

Kakor nam javljajo iz Amerike, bo v kratkem nastopil sloviti igralec Menjou v novem zvočnem filmu „Leo, the Lion“ (Leon-lev), ki ga bodo igrali v petih verzijah — v nemščini, francoščini, italijanščini, španščini in angleščini. V vseh teh verzijah bo imel na glavno vlogo.

Menjoujeva preteklost je zelo burna. Njegova zvezda se je pričela svetiti prav za prav šele v velikem filmu „The Woman of Paris“, ki ga je režiral sam Chaplin. Ta film ga je dvignil v krog tistih, ki jih lahko

seštejemo na prste. Pri nas na žalost ni zbudil zanimanja, ki ga je zaslužil — saj smo takrat še Chaplina komaj poznali in ga znali ceniti. Razen tega pa je imel film naslov, ki je nekaj drugega obetal, kar je bil, in sicer — „Pariška metresa“. Nemci pa so ga še bolj polomili. Dali so mu naslov — „Noči lepe ženske“. Po tem filmu pa se je Menjou Chaplinu izneveril. Jadril je od filmske družbe do druge, dokler se ni usidral pri MGMu, kjer igra še zdaj.

Kaj je prav za prav na njem tisto kar privlači in mu daje pečat umetnika? To, da je kavalir in činič obenem, da mu ga ni para. In to, da je pri vsem tem naraven.

Prav radovedni smo, kakšen bo v tem novem filmu in upamo, da ga bomo kmalu videli. Če se še ni izneveril načinu igranja, kakor ga je naučil Chaplin, gotovo ne bomo razočarani.

Filmanje v prirodi

Filmanje v prirodi je bilo še vselej najdražja reč. Če hoče podjetnik posneti res nekaj posebnega, mora iti zelo daleč. Kaj bi namreč rekli, če bi morali v filmih gledati zmeraj iste gozdove, zmeraj iste prizore? Časih je bilo to enostavneje. Družbe so kupile gozdove v bližini ateljejev, nekaj pustili pašnikov s skalami v ozadju in pozorišče za tiste „ganljive“ cowbojske istorije, ki smo jih gledali mesec za mesecem, je bilo narejeno. Še nekaj konjičkov, dva ali trije junaki, črnooko dekle, nekaj kosmatih razbojnikov in recimo, kulisa z markiranim rudnikom — in film je bil narejen! Visoke kanjone so napravili kar v ateljejih, ker bi bilo predrago peljati igralce in kup obojja nekaj sto kilometrov daleč v prave kanjone. Tako lepo idilično je bilo takrat, ko je še na platnu gospodaril danes pozabljeni William S. Hart.

Danes pa se skoraj vsi taki filmi odigravajo v ateljejih. Vzrok temu je zvok, ki mora biti čist in jaseh. Zaradi zvočnega filma morajo v ateljejih graditi z velikimi troški to, kar bi bilo zunaj v prirodi zastoj in danes je skoraj redkost film, ki je bil snet res v prirodi.

Pač, nekaj jih imamo. Novi MGMov film „Billy the kid“, ki ga je režiral King Vidor, je bil posnet v Grand Canyonu v Novi Mehiki, 1500 kilometrov od Hollywooda.

Rekord v daljavi pa bo imel film „Klic pragozda“, ki ga je režiral W. S. Van Ryke, režiser „Belih senc“ in „Paganske ljubezni“, kjer smo Ramona Novarra prvič čuli peti. „Klic pragozda“ je bil odigran v afriških pragozdih, 25.000 milj od Hollywooda, glavne vloge pa so imeli Harry Carey, Duncan Renaldo in Edwina Booth.

Kaj vse ljudi zanima

Oboževalci filmskih zvezdnikov se zanimajo za vse, kar je v zvezi z njihovim življenjem, časih celo za malenkosti, na katere človek niti pomislil ne bi. Zanimajo se celo za to, kakšna pokrivala nosijo. MGM je moral o tem izdati celo poseben „komunike“, kjer zveemo, da nosi

Greta Garbo zmeraj preprosto sportno čepico, kakršno ima na sliki, ki smo jo prinesli v lanski 41. številki. John Gilbert ni več v modi, imel pa je svetel klobuk iz mehke klobučevine, ki ga je zmeraj imel... v žepu. — Buster Keaton ima belo normansko čepico, kakršnih vidimo poleti vse

Paramountov zvezdnik Richard Dix

polno na „liriji“ in na promenadi. Pravijo, da se njegovi temni polti zelo dobro joda. Ramon Novarro ima klobuk, ki mu je vsaj za eno številko premajhen in mu čepi na vrhu glave. Menjou, hollywoodski „arbitrer elegantiarum“ nosi črn klobuk z žli upogujenimi kraji. Drugi — drugi se pa ravnaajo po teh vzorih.

FILMSKA VPRAŠANJA

1. Kdo je režiral film „Vihar na Montblancu“?
2. Čigava žena je Joan Crawfordova?
3. Kdo igra glavno moško vlogo v filmu „Madame Satan“?
4. Pri kateri družbi igra zdaj Camilla Horn?
5. Katera igralka igra glavno vlogo v filmu „Zadnja četa“?

Rešitve vprašanj, ki jim mora biti priložen kupon št. 9, sprejemamo prvih 6 dni po izidu lista. Med 10 izžrebanih reševalcev razdelimo

Elitni Kino Matica

Telefon 2124

Dijak prosjak

Filmska opereta iz dijaškega življenja. V glavni vlogi pevka Jarmila Novotna in pevec Hans Henis Bollmann, iz filma „Vesela srca“.

20 VELIKIH FILMSKIH FOTOGRAFIJ.

Na vprašanja v sedmi številki so tile odgovori pravi: 1. Ernest Lubitsch; 2. Sepp Rist; 3. Paramount; 4. MGM; 5. Marica Lubejeva, Nagrade je žreb prisodil takole:

5 slik: Franc Čater, Brežice.
4 slike: Jakob Sešel, Slovenjgradec.

5 slike: Valda Inkret, Celje.

2 slike: Anica Dimić, Ljubljana.

Po 1 sliko: Lojze Turjak, Beograd; Ciril Mencinger, Javornik; Ivan Sanič, Guštanj; Irma Cvetičnik, Bled; Slavka Pirc, Podnart; Ferdo Novak, Letuš.

Nagrade pošljemo izžrebanim te dni in jih prosimo, da nam njih prejem potrdijo, ko spet pošljejo rešitve.

FILMSKA POSTA

(Pri pismih napišite v kotu „Filmska pošta“)

S. O. S.—13. Ramon Novarro je bil rojen 6. februarja 1899 v Durangu v Mehiki, Nils Asther pa 17. januarja 1900 v Malinju. Oba dobivata pošto na naslov: MGM studios, Culver-City, California U.S.A. Sem je treba nasloviti sploh vsa pisma, ki so namenjena za vse igralce družbe MGM. To je njihova skupna pošta. Sele tam razdele pisma na posamezne naslove in stanovanja.

Samo Richard Dix: Ali vam je res tako zelo všeč? Pa ne da bi bili vanj zaljubljeni? Vam pa povem nekaj besed o njem. Tako mlad ni več kakor mislite. Rojen je bil 1. 1894. v St. Paulu. Od leta 1918. je pri filmu. Igra v filmih: „Zaton rdeče rase“, „Ljubimec žensk“, „Katastrofa v Forestvillu“, „Potnik, ki prodala ljubezen“, „Don Alfonz“, „Pirati na Jangtsekiangu“, „Lov za srečo“. Film, ki ste ga v Dvoru videli, je imel naslov „Rdečkožec“, in je njegov prvi zvočni film. Tam so ga igrali nemega. Paramountov zvezdnik.

Marica: Pisali bi mi radi, pa ne veste kako. Če bom kaj utegnla, prinesem v prihodnji številki osnutek angleškega pisma, ki ga bo lahko porabil vsakdo, kdor bo hotel pisati kakemu ameriškeemu igralcu.

Argos: Vlasti Burianu lahko pišete nemško na naslov: Praha—Střešovice, Vořečovka 496.

Charlot: Chaplin je bil rojen 16. aprila 1889.

Vinko H.: Če je Laura la Plante po materi Slovenka, res ne vem. Mogoče. Sicer se pa lahko sami prepričate. Pišite ji slovensko! Naslov: Universal-studio, Universal City, California, U. S. A.

Alice: 1. Louise Brooks, rojena 1910 v mestu Wichita, država Kansas, U. S. A. Bila je plesalka. Začela je igrati pri Paramountu v filmu „Ameriška Venera“. Drugi filmi: „Zločinski kralj Cikagá“, „Riff in Raffi ko: zračnolovca“. Leta 1928/29 je filmala v Evropi: „Lulu“, „Dnevnik izgubljenke“, „Miss Evropa“. V tonfilmu še ni nastopila. 2. O Charl BOW čitate v zadnjih dveh ponedeljkovih „Jutrik“. 3. Fred Thompson je American.

Doma v družini

Zaprtje

Za zaprtje poskusi najprej z domačimi zdravili in sredstvi: izpij na tešče kozarec vode, ali pa si masiraj život z gnečoimi gibi vedno v isti smeri, kakor se suče kazalec ure; saj morda veš, da si na kmetih v takem primeru pomagajo s psom, ki si ga denejo na trebuh; potem že pas sam poskrbi za potrebne gibe in kretnje. Če pa to ne bi pomagalo, vzemi mirne vesti žlico ricinovega olja. Ako ricinovo olje segreješ, postane jako redko; tako počasi razptepi v skodelico vroče kave — v taki obliki je ricinovo olje užitno tudi za občutljive žolodce. Uživaj dosti sadja, svežega ali vkuhanega — le borovnic ni, ki zapirajo.

Seveda, če zaprtje le ne poneha, je edino zanesljivo sredstvo zdravnik, ki ti predpiše tudi poseben način življenja.

Nesno krvavitev

ustaviš, če pritisneš na nosnico, ki krvavi; paziti pa moraš, da prezgodaj s pritiskom ne odnehaš. Pritiskati moraš nosnico najmanj pet minut. Šele potem lahko pritisk polagoma odstaviš. Če pa to ne bi pomagalo, si nosnico zamaži z gazo, meljo ali pa snažno vato in pusti tako najmanj eno uro. Vsesavanje kisa ali drugih ostrih tekočin je brez vsakega uspeha.

Najpotrebnejše v domači lekarni

Pred vsem toplomer za mrzlico, od zdravil pa:

posušene borovnice, ricinovo olje, Hoffmanove kapljice, salmijak, žgana magnezija, aspirin (več tablet), piramidon (več tablet);

za rane in dr.: borvazelin, cinkova pasta, antiseptična vata, glicerol, špirit, salmijakov cvet, koldij za kurja očesa, jodova tinktura, sterilizirana gaza, levkoplak, čista vata in škarje.

To je najneobhodnejše. Priporočljivo pa je tudi imeti termofor, kamilice, boraks in hipermanganovo kislino kalij.

Kako si ohraniš lase

Že nekaj let so v modi kratki lasje in zato se je nega las dokaj izpremenila nasproti prejšnji. Zakaj svoje dni je bil namen nege ohraniti lase dolge, med tem ko gre danes za to, da so melki in gosti in da ne izpadajo.

Ženske prav tako kakor moški se danes boje pleše in zato tudi posvečajo lasem dosti večjo skrb, kakor še v polpretekli dobi.

Lasje so zdaj premastni, zdaj prevlažni. Če si lase prevečkrat umivaš, postanejo krhki in se lomijo. Za mastne lase je dosti, če jih enkrat na teden umiješ, in še to je za nekatere ljudi preveč. V tem primeru dobro služi kak kovinast lasni puder, ki vzame pri česanju iz las jako mnogo nesnage in tudi del toščice. Teh pudrov je mnogo, a preveč dehteči niso vedno najboljši. Nekaterim lasem, pred vsem črnim je že preveč, če jih večkrat umiješ kakor samo enkrat na mesec.

Za umivanje las rabi mehko ali prekuhano vodo in sicer mlačno, zraven pa precej mastno milo, ki ne razjeda, tako na primer, ki ga brez škode rabiš tudi za umivanje obraza. Ali se dobro peni, je postranska stvar, ker je glavno le to, da si lase dobro odrgneš.

Delj kakor dve minuti si las ne drgni z milom. Ko si z milom opraviš, oplakni lase z mlačno, prekuhano vodo, in sicer večkrat in z obilo vode; nazadnje si jih lahko oplakneš tudi še z mrzlo vodo. Potlej lase čim prej posuši, najbolje s frotirko. Topel zrak zadošča; pozimi kraj peči, poleti pri oknu. Pri umivanju je bistveno, da si vselej potem nadrgneš kožo na glavi z nekoliko olja, zakaj najvažnejše je masaža kože na glavi. Potem lasje hitreje rastejo. Škarje kodralke so škodljive; od njih postanejo lasje krhki in naglo osive.

Kože na glavi ne smeš pri umivanju praskati z nohti, ker si utegneš nakopati infekcijo. Tudi pri česanju z glavnikom moraš paziti, da se ne praskaš. Glavnik mora biti iz roževine, kosti ali lesa, top in redkozob. Jekleni in celuloidni glavniki niso priporočljivi. Glavniku je glavna naloga lase razdeliti, vse drugo naj opravi ščet. Drgnjenje s ščetjo podeli lasem lesk, obenem pa se v koži enakomerno porazdeli kri, stari lasje pa izpadejo.

Petrolejke

gore dosti svetleje, če novi stenj, preden ga vtakneš v svetiljko, namočiš v kisu, potem pa pri peči dobro posušiš. Sploh je priporočljivo vsak stenj posušiti na toplem, ker se drugače nasrka vlage iz zraka. Z dobro posušenim stenjem gori svetiljka dosti svetleje. — Petrolejke, pri katerih se je v stekleni

buči vsedla motna plast, temeljito osnažiš tako, da petrolej iztočiš iz nje, nato pa jo napolniš z lugom iz lesnega pepela ali pa z ostro milnico ali soda-vodo in nekaj časa pustiš v njej. Pri tem ti dobro služi na drobno zrezan papir in pesek za pomivanje. Nato s toplo vodo dobro izplakneš in posušiš pri peči. — Star smolnat stenj vrzi proč in si nabavi novega, ker bi ti luč slabo in motno svetila.

Pri utrjenju petrolejke pazi, da najprej stenj odvijesh, drugače bi utegnil plamen udariti nazaj in bi svetiljko razneslo.

Pljuvalnik

napolniš z lizovo vodo. Nekatere gospodinje nasujejo vanj žaganja ali kavnega vsedka, nato pa prilijejo nekaj lizola.

Mleko gasi petrolej

Znanstveniki so s poskusi dognali, da petrolejev ogenj, če ni prehud, laže ugasiš z mlekom kakor z vodo. Učinek mleka bi se dal pojasniti s tem, da se združi s petrolejem v nekako emulzijo, ki vzame petroleju del gorljivosti. Te lastnosti voda nima.

Lepenka postane neprodušna,

če jo večkrat namažeš s tole zmesjo: 1 del gašenega apna, zmešan s 5 deli posnetega mleka, v tej zmesi pa raztopiš 1 žličko galunovega praška.

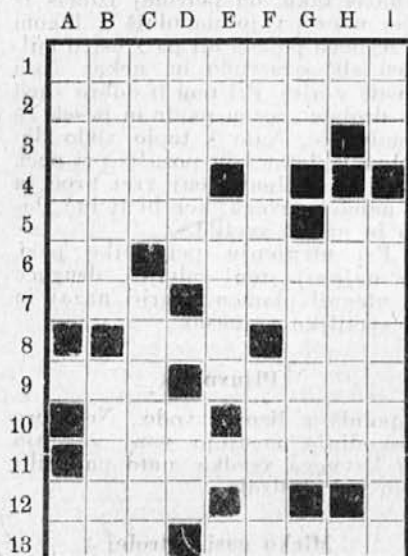
Oranžna hladetina

Potrebščine: 4 oranže, 25 dkg sladkorja, četrt litra vina, 1 klinček, 5 žlic ruma, 1 zavojček dr. Oetker-jevega jedilne želatine „Regina“.

Priprava: Oranže se gori (pokrov) odrežejo; s kavno žlico se izdolbe meso in vsa mokrota ter se olupijo lepo izčistijo. Sladkor, vino, sok vseh 4 oranž kakor tudi nekaj naribanih olupov, 1 klinček in 5 žlic ruma se da četrt ure kuhati, vzame nato s štedilnika in potem se ji prida 1 zavojček želatine. Sedaj se vse dobro premeša in precedi: (zmes mora biti jako čista). Ko se je ohladila, se napolnijo z njo oranže ter dajo na mrzlo. Pri serviranju se oranže razrežejo na 4 dele.

Pri apnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množice „Franz Josefove“ vode izrebljen je črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učenjaki na klinikah za notranjo medicino so dosegli celo pri polstransko ohromelih s „Franz Josefovo vodo“ najboljši uspehi pri iztrebljenju črevesa. „Franz Josefova“ grenčičica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

KRIZANKA

Vodoravno: 1. Računar; 2. Pojav pri vodi; 3. Izdajalec naroda; 4. Gora v Aziji; 5. Žensko ime; 6. Medmet; japonska obleka; 7. Zaimek; boj; 8. Švicarski kanton; 9. Ptica; prisilno delo; 10. Prevlaka usnja; soproga; 11. Film Ite Rine; 12. Revolucija; 13. Sport; vulgarni izraz za denar.

Navpično: A. Kraj spopada med Grki in Perzi; ul; B. Slabokrvnost; mesto v Siriji; C. Moško ime; znan ruski general; D. Moško ime; del cerkve; F. aravnik; človek, ki ga nič ne pretrese; F. Pokrajina v USA; mesto v Srbiji; G. Rimski cesar; drobec železa; H. Narobe zaimek; španski filozof; I. Poganjek; otočje v Egejskem morju.

Tovarna kuvert

"KVERTA" D-2
O-2
LJUBLJANA
Kärlovska-c-2-Votárski-pol-1

Konfekcija papirja

Kupon 9 film

Rešitev križanke v zadnji številki

Vodoravno: 1. Krak, soba; 2. Linolej; 3. Astrid, uk; 4. Sarabanda; 5. Ironija; 6. Pij, kra; 7. Otoman; 8. Kol, az; 9. Abolicija; 10. Cigan; lub; 11. Il, Toni; 12. Jezero, in; 13. Anatomija. — Navpično: A. Klasifikacija; B. Risar, obilen; C. Antropolog, za; D. Koranit, laket; E. Libijo, in, ro; F. Sedaj, Mac, Tom; G. Ol, nakazilo; H. Ud, rn, junij; I. Ankara, Sabina.

PRI TVD. **B. MOTOH**
LJUBLJANA, VODNIKOVA TRG 5.

Krasna, primerna, mala in velika

darila

v bogati izbiri pri

Iv. Bonač, Ljubljana

Oglejte si razstavo!

Foto aparate in potrebščine

dobite v največji izbiri pri

Drogeriji „Adrija“

Mr. Ph. S. Borčič

Ljubljana, Šelenburgova ulica 1

Telefon št. 34-01

Zahtevajte cenik!

Biagovna znamka

„Svetla glava“

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se prizglašajo vsako leto, pač pa ni nobena postala znana kakor ta. Radi pozornosti, ki jo vzbuja slika, in radi globokega svojega pomena je postal znak nepozaben.

„Znamka Oetker“ lamči za najboljšo kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega načela so

Dr. Oetker-jev pečilni prašek

Dr. Oetker-jev vanilinov prašek

Dr. Oetker-jev prašek za pudinge itd. tako močno razširjeni.

Letno se proda mnogo milijonov zavojčkov, ki pomagajo „prosvitljenim“ gospodinjam postaviti v kratkem času na mizo tečne jedi. Marsikatera ura se je prihranila, mnoge nevolje radi slabega kipenja močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oetkerjev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar boljšega, nego je Oetker-jev puding s svežim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim sokom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe pristani Dr. Oetker-jevi fabrikati, ker se čisto ponujajo manj vredni posnetki.

Dr. Oetker-jev vanilinov sladkor je najboljša začimba

za mlečne in močnate jedi, pudinge in spenjeno smetano, kakao in čaj, šartlje, torte in pecivo, jajčni konjak.

Zavojček odgovarja dvema ali trem strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša $\frac{1}{2}$ zavojčka Dr. Oetker-jevega izbranega vanilinovega sladkorja z 1 kg finega sladkorja in se dasta 1 do 2 jajčni žlici te mešanice v skodelico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna pijača.

Dr. Oetker-jevi recepti za kuhinjo in hišo

prinašajo izbiro izvrstnih predpisov za pripravo enostavnih, boljih, finih in rafiniranih močnatih jedi, šartljev, peciva, tort i. t. d.

Za vsako obitelji so največje važnosti, ker najdejo po njih sestavljena jedila radi svoje enostavne priprave, svojega odličnega okusa in svoje lahke prebavljivosti povsod in vedno pohvalo gospodinj — tudi onih, ki stavijo večje zahteve — in ker je, kakor je pokazala izkušnja, vsako ponesrečenje tudi pri začetnicah izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastoni pri našem trgovcu; ako ne, pišite naravnost na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.